Жив собі дід та баба, і такі вони собі були бідні — нічого не мали: що зароблять, то й проїдять — та й нема. От баба і напалась на діда:

"Зроби та й зроби мені, діду, солом'яного бичка і осмоли його смолою".— "Що ти, дурна, говориш — навіщо тобі той бичок здався?" — "Зроби, я то вже знаю навіщо".

Дід — нічого робить — взяв зробив солом'яного бичка й осмолив його смолою. Переночували. От на ранок баба набрала мичок[1] і погнала солом'яного бичка пасти; сама сіла під могилою — пряде кужіль і приказує: "Пасись, пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду! Пасись, пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду!" Поти пряла, поки й задрімала.

Коли це з темного лісу, з великого бору біжить ведмідь; наскочив на бичка: "Хто ти такий,— питає,— скажи мені!" А бичок і каже: "Я бичоктретячок, з соломи зроблений, смолою засмолений". Ведмідь каже: "Коли ти солом'яний, смолою обсмолений, то дай мені смоли, обідраний бік залатати!" Бичок нічого, мовчить; ведмідь тоді його зараз за бік— давай смолу оддирати. Оддирав, оддирав, та й зав'яз зубами, та ніяк і не вирве. Сіпав, сіпав — ні! Затяг того бичка бог зна куди!

От баба прокидається, дивиться — аж бичка нема. "Ох, мені лихо велике! Де це мій бичок дівся? Мабуть, він уже додому пішов". Та мерщій днище та гребінь на плечі та додому. Коли дивиться — ведмідь у бору бичка тягає; вона до діда:

"Діду, діду! Бичок наш ведмедя привів — іди його вбий!" Дід вискочив, оддер ведмедя, взяв і закинув його у льох.

От на другий день, ще ні світ ні зоря, баба вже набрала кужелю[2] й погнала на толоку бичка пасти. Сама сіла під могилою, пряде кужіль і приказує: "Пасись, пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду!

Пасись, пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду!" Поти пряла, поки й задрімала.

Коли це з темного лісу, з великого бору вибігає сірий вовк та до бичка: "Хто ти такий? Скажи мені!" — "Я бичок-третячок, з соломи зроблений, смолою засмолений!" — "Коли ти смолою засмолений,— каже вовк,— то дай і мені смоли засмолити бік, а то прокляті собаки обідрали!" — "Бери!" — Вовк зараз до боку, хотів смоли оддерти. Драв, драв, та зубами й застряв, що ніяк уже й не оддере: що хоче назад, то й не може. Так вовтузився з тим бичком!

Прокидається баба — аж бичка уже й не видно. Вона подумала: "Мабуть, мій бичок додому побрів",— та й пішла. Коли дивиться — вовк бичка тягає. Вона побігла, дідові сказала. Дід і вовчика у льох укинув.

Погнала баба й на третій день бичка пастись: сіла під могилою та й заснула. Біжить лисичка: "Хто ти такий?" — питає бичка. "Я бичок-третячок, з соломи зроблений, смолою засмолений".— "Дай і мені смоли, голубчику, приложу до боку: прокляті хорти трохи шкури не зняли!" — "Бери!"

Ув'язла й лисиця зубами, ніяк не вирветься. Баба дідові сказала, дід укинув у льох і лисичку. А далі й зайчика-побігайчика піймали.

От як назбиралось їх, дід сів над лядою у льоху, давай гострити ножа. Ведмідь його й питає: "Діду, навіщо ти ножа гостриш?" — "Щоб з тебе шкуру знять та зробить з тієї шкури бабі й собі кожуха". "Ох, не ріж мене, дідусю, пусти краще на волю: я тобі багато меду принесу".— "Ну, гляди!" — взяв і випустив ведмедика.

Сів над лядою, знов ножа гострить. Вовк його питає: "Діду, навіщо ти ножа гостриш?" — "Щоб з тебе шкуру знять та на зиму теплу шапку пошить".— "Ой, не ріж мене, дідусю, я тобі за це цілу отару овечок прижену".— "Гляди!" — і вовка випустив.

Сидить та ще ножа гострить. Лисичка виткнула мордочку, питає: "Скажи мені, будь ласкав, дідусю, навіщо ти ножа гостриш?" — "У лисички,— каже,— гарна шкурка на опушку й на комірець, хочу знять". — "Ой не здіймай з мене, дідусю, шкури, я тобі і гусей, і курей принесу!" — "Ну, гляди!" — і лисичку пустив.

Остався один зайчик; дід і на того ножа гострить. Зайчик його питає, а сам увесь тремтить. Коли дід і каже: "У зайчика шкура м'якенька, тепленька — будуть мені на зиму рукавички і капелюх".— "Ох, не ріж мене, дідусю, я тобі капусти нанесу багато-багато, тільки пусти на волю!" Пустив і зайчика.

От переночували ту ніч, коли на ранок, ще ні світ ні зоря, аж: дер-дер! Щось до діда в двері. Баба прокинулась: "Діду, діду! Щось до нас у двері шкряботить; піди подивись". Дід вийшов, коли то ведмідь цілий улик меду припер. Дід узяв мед, та тільки що ліг, аж у двері знов — дер-дер! Коли вийде — аж повен двір овець вовк понагонив. От незабаром лисичка принесла гусей, курей — усякої птиці; зайчик наносив капустки багато, багато... І дід рад, і баба рада. Взяли, попродали овечки, та накупили волів, та став дід ходить тими волами у дорогу, та так забагатіли, що не треба краще. А бичок, як не стало вже треба, поти стояв на сонці, поки й розтав.

[1] Мичка — пучок конопель або льону, підготовлений для прядіння.

[2] Кужіль — прядиво.